

Sättra Bruks Herrgård 1790

Seminarium Regionala kontaktpersoner vid Familjecentralerna och styrelsen för FFFF
Sättra Bruk 19 – 21 augusti 2015

- **Inledning och introduktion av dagarna med gemensam presentation**

Framtidspaning och temperaturmätning.

Vi presenterar varandra och något om vad som är på gång i våra regioner. Här är vad som framkom i korthet:

Minus

Socialtjänstens arbetsbörda har ökat, svåra delta i FC arbete

Kommun och landsting har svårt att samarbeta

Få Fc i regionen, svagt nätverk

Minskad tid för teamet

Svåra få med barnmorskorna

Svaga styrgruppen

Saknas strukturer för samverkan i länet/regionen

Vårdval och privata aktörer splittrar

Ej långsiktighet

Ej tillräcklig kompetens för att ta emot flyktingfamiljer

Plus

Regelbundna nätverksmöten

På gång arbetsbeskrivning för samordnare

Positiva politiker

Regionala konferenser

Många FC på gång

2-3 ben blir fler

FC på landsbygden relativt stabila jämfört med storstan

Nationella konferensen i Jönköping

Börjat uppmärksamma behov av tydlig ledning och styrning

Vilka diskussioner förs i min region?

Grupp 1:

Stockholm, Västerbotten, Dalarna och Ångermanland

Föräldrastöd är i ropet.

Viljan finns hos tjänstemän och styrning, men myndighetsutövningen är bristfällig och tar över (inom socialtjänsten)
I Kramfors, Falun och på fler ställen så hotas inte arbetet på FC av övrigt tryck på socialtjänsten.

Privata aktörer växer på många platser. Det kan i vissa avseenden påverka fc arbetet negativt.

Vi samtalar om vikten av att ledning och styrgrupp är "med på tåget". Ett exempel gott exempel: På en familjecentral har styrgruppen använt sig av självskattningsinstrumentet.

Nätverken för regionerna är så viktiga. De kan se olika ut och fylla olika behov beroende på hur regionen ser ut.

Grupp 2:

Negativa flöden som påverkar familjecentralsarbetet.

- Socialtjänsten har fått utökade arbetsuppgifter de har uppdrag föra att ta hand om barn 0-12 år. Det innebär att det förebyggande arbetet får mindre och mindre utrymme. Man får hela tiden direktiv om besparingar.
- Man saknar barnmorskor på många familjecentraler fast de finns med i avtalet, men de finns inte på plats eller medverka inte då de måste prioritera barnmorskearbetet på barnmorske-mottagningarna.

Positiva flöden som kan eller har påverkat arbetet:

- Ackreditering av arbetet i Skåne. I Skåne får man generösa belopp till familjecentralerna, man följer upp arbetet och skulle det visa sig att man inte följer avtalet kan man bli av med pengarna.
- I vissa regioner så har man problem med att styrgrupperna inte visar så stort intresse för familjecentralen, de kommer inte på möten mm.
- Man "döper" samma verksamheter med olika namn t.ex. styrgrupp kan heta ledningsgrupp, samverkans grupp. Det kan ställa till missförstånd när man inte har samma vokabulär.

Grupp 3:

Uppland, Fyrbodal, Halland och Stockholm

Tempen på Uppsala

Jobbar med att ta fram ett gemensamt dokument för samordnare

Bättre samarbete mellan kommun och landsting på verksamhetsnivå, på politikernivå finns störst utmaningar för samarbetet.

Maria med medarbetare gjorde ett utskick till alla nya politiker efter valet med info om familjecentraler och skickade med Uppsalas fina film!

Utmaning: att öka samarbetet mellan familjecentralerna regionalt, vi behöver inte gå "över ån efter vatten"

Tempen på Fyrbodal

Nya FC på gång i Lysekil och Färgelanda!

Har regelbundna regionala nätverksmöten med inbjudan föreläsare, både lokala och utifrån

Har tankar på att anordna en regional konferens om styrning och ledning

Trots viss stabilitet ifrågasätts verksamheter i budget varje år

Tempen på Halland

Familjecentralerna har ett skriftligt uppdrag från region Halland att anordna nätverksträffar och driva utvecklingsarbetet för familjecentralerna i Halland. Detta låter mer progressivt än det är eftersom vi har svårt att alls få med våra frågor på någon regional agenda. Vi träffas dock regelbundet i vårt lilla nätverk av samordnare och någon gång per år alla familjecentraler gemensamt.

Grupp 4:

VG-regionen, Jämtland och Stor Stockholm

+

Föräldrastödsutvecklare finns i VG-regionen som jobbar med att stödja kommunens föräldrastödsarbete med att bl.a. uppdatera hemsidor och utbildar i arbetssätt och metoder.

Viktigt och uppskattat med nätverksträffar/konferenser där det finns möjlighet för olika professioner att utbyta erfarenheter och kunskaper, både på regional och nationell nivå.

Då det ibland upplevs som svårt att som RK vara uppdaterat på sitt län eller länsdel så framkom det att FFFF kan skriva in någon punkt i uppdragsbeskrivningen som handlar om detta.

Positiva vindar från politiken

-

Olika geografiska indelningar för olika professioner i Stockholmsområdet genererar otydlighet

Hur ska man få kolla på det regionala arbetet?

Ibland kan det vara svårt att "komma in" i det regionala arbetet och strukturer när man jobbar på en FC

Ofta får man inte tid att samverka

Vissa familjecentraler har påverkats på ett dåligt sätt av vårdvalet

FC får generellt sett inte tillräckligt med resurser för att göra ett riktigt bra jobb. De flesta FC har väldigt mycket besökare. Det är svårt att se alla och man får inte plats.

Grupp 5:

Gävleborg och Skåne

+

Chefssynen har blivit bättre

Gävle är på gång med fler FC

Vägledningen i Skåne är toppen

Just nu är det på gång med att anta en strategi "En Fc i alla kommuner 2016" i Skåne

-

I sandviken håller man på och slå ihop FC och VC så det blir någon form av stordrift. Alldeles förstora med alldeles för mycket personal och familjer

Barnmorskor fattas fortfarande på många FC

Grupp 6:

Värmland, Västra Götalandsregionen, Skåne och Jönköping

+

* Värmland har en verksamhetsutvecklare med ansvar för familjecentralsutvecklingen. Lättare att genomföra förändringsarbeten, länsträffar och fortbildning lika till alla. En länsgrupp har bildats med representation från varje profession samt bhv och mvc utvecklarna.

* Jönköping har liknande upplägg som Värmland. Från Jönköping lyfts vårdvalet, att EJ! Ingå i vårdvalet som en framgångsfaktor för etablering av FC och regionbildningen gör att det underlättar samverkan över gränserna som gynnar FC utveckling.

* Politiker och landsting är ofta positiva till FC verksamhet idag.

* FC är en unik arena för integration

-

* Saknar nationellt stöd kring FC verksamhet

* Trots positiva politiker saknas mandat och ekonomi för etablering

* Kommunerna ofta mer negativa kring etablering av FC

Grupp 7:

Ylva Söderlind och Tinna

– Styrning **och ledning** - 1) Tydliggöra roller och mandat. 2) Samordnarens roll – länk mellan ledningsgrupp och verksamhet 3) Vikten av strategisk person regionalt med uppdrag att samordna arbetet kring samverkan av föräldrastöd länsövergripande.

– Socialtjänsten **i kris i Sverige** (myndighetsutövning) – Öronmärka det förebyggande uppdraget

– Uppdrag **till styrelsen** – Ta fram ett informations-/förankringsmaterial om syfte, mål, organisering, uppdrag i form av en PP-presentation och liten skrift.

Grupp 8,

Skåne, Västra Götaland, Jönköping (och ev. någon mer...)

+

Bra och nödvändigt med klara riktlinjer - samverkansavtal.

Fler regioner ser värdet av att kvalitetssäkra verksamheten genom självreflektion.

Referensgrupp med politiker, chefer, personal, föräldrar och ev. barn som ger synpunkter på verksamheten.

Bra med nätverk för utbyte av erfarenheter.

-
Någon måste vara som är ansvarsdrivande.

Behövs fungerande ledning och styrning av verksamheten.

Ramböll rapporten Tina Cars Björling

Tinna ger en bakgrund och sammanfattar hur föreningen genom åren arbetat för att den nationella nivån ska ta ett ansvar för uppbyggnad och utveckling av familjecentralerna.

Vibeke Bing, grundare av FFFF, hade för många år sedan ett uppdrag på Folkhälsoinstitutet (sedermera Statens Folkhälsoinstitut (FHI) och numera Folkhälsomyndigheten). Hon arbetade inom barnområdet och hade ekonomiska medel till sitt förfogande för att stödja olika satsningar utifrån ett folkhälsoperspektiv. Hon tog då initiativet till att bilda ett nationellt nätverk för samverkan inom det tidiga föräldrastödet. När institutet ombildades försvann Vibekes uppdrag och därmed det riktade stödet och därefter bildades så småningom FFFF.

Socialstyrelsen fick 2008 ett uppdrag att göra en kartläggning av familjecentralerna i Sverige. Ett resultat av den var att Socialstyrelsen fastslog FFFF's definition av vad en familjecentral är.

Under den förra regeringen, med Maria Larsson som barn- och äldreminister, togs initiativet till en satsning som så småningom formulerades som Nationell strategi för föräldrastöd – en vinst för alla. FHI fick i uppdrag att fördela medel till projekt runt om i landet för att prova och utveckla olika metoder för föräldrastöd. Mycket pengar delades ut till kommunerna i samverkan med högskolor och universitet. Kraven på utvärderingar var höga. I slutrapporten från denna satsning står det "familjecentraler" på var och varannan rad – om familjecentralen som en viktig mötesplats, om dess stora utvecklingspotential m.m.

FFFF skrev ett öppet brev till Maria Larsson med hänvisning till slutrapporten från FHI's föräldrastödsprojekt och ställde ett antal frågor. Bland annat om hur regeringen nu tänkte gå vidare med satsningen på familjecentralerna. Svaret på denna fråga blev det uppdrag som Ramböll fick – att göra en utvärdering av familjecentralerna. Styrelsen fick en inbjudan till möte på Socialdepartementet för att föra en dialog kring frågan och vi hade stora förhoppningar om att få vara med i en referensgrupp kopplad till utvärderingsuppdraget. Så blev det inte.

När utvärderingsrapporten kom skickade styrelsen ut den på bred front, bland annat till er som regionala kontaktpersoner, för att få in synpunkter. Det fanns många kritiska synpunkter på utvärderingen, men också positiva. Styrelsen sammanfattade dessa i en ny skrivelse – nu riktad till Åsa Regnér, barn-, äldre- och jämställdhetsminister i den nya regeringen. Återigen följd av ett antal frågor.

Tinna har även stämt av resultatet av Rambölls utvärdering med Anna Sarkadi, forskare inom föräldrastödsområdet. Hennes konklusion av Ramböll-rapporten är att man inte kan förvänta sig ett tydligare resultat utifrån förutsättningarna för utvärderingen, som hon bedömde inte var optimala.

I samband med årets FFFF-konferens deltog Marielle Nakunzi, politiskt sakkunnig hos Åsa Regnér. Hennes budskap var i korthet att ansvaret för föräldrastödsfrågan ska flyttas från FHI till en ny myndighet med ansvar för föräldrastöds- och familjerättsfrågor. Hon sa bland annat: "Nu är det dags att ta nästa steg". "Sverige ska vara ett av de bästa länderna att växa upp i".

Avslutningsvis sammanfattar Tinna läget så här:

FHI's projekt handlade om att prova och utvärdera olika metoder av föräldrastöd.

Det vi efterlyser är beslut om formerna för samarbetet kring det tidiga föräldrastödet.

Vi har genom vår ständiga uppvaktning till den nationella nivån påverkat beslutsfattarna så att vi nu finns med på kartan och bjuds in till referensgrupper och dialog i olika sammanhang.

Nu får vi ladda för att fortsätta att uppvakta den nya myndigheten för föräldrastöd och familjerätt.

Ingenting är omöjligt förrän motsatsen är bevisad...

-
- **Självreflektionsinstrument och verksamhetsuppföljning – nuläge och gemensam diskussion**
Lotta Lilja och Marie Hjälmarö
Se bifogad PP och dokument i mailet
- **Professionernas olika roll på FC vad står vi idag?**

Ni ser allt och alla, Ni hör, ser och gör, ni är toppen!

Pedagogens roll i hälsofrämjande och förebyggande arbete på Familjecentralen.
Christine Lennartson, Anna-Maria Troedsson och Susanne Ekman

Arbetsgruppen har träffats på tre fysiska möten och dess emellan haft intensiv mail kontakt. När dokumentet kändes som nästan klart skickade det ut till en referensgrupp som läste igenom den och lämna sina synpunkter på den. Därefter gjordes en del justeringar innan det lämnades till tryckeriet för layout och tryckning. Alla kostnader kring arbetet med dokumentet utom våra löner har FFFF stått för. Nu hoppas vi att den inte bara sprids i landet utan kommer till användning inom olika områden. Den finns för nedladdning på FFFF hemsidan.

Pedagogens utmaningar idag

Möta alla nyanlända, många olika kulturella och olikheter i språk.

Språkstödjare är ett gott stöd i verksamheten.

Att sprida vilken fantastisk integrationsfrämjande verksamhet våra FC är.

Va med - Samhällsinformation på lätt svenska - Uppsala kommun har gjort ett fantastiskt material som man får tillgång till om man går in på deras hemsida och registrerar sig.

<http://vamed.se/Project/Start.aspx?PPGuid=12deecb-a80d-40f4-8b18-1213ca197f28&PGuid=65b57394-d758-4990-a07d-a9df37c76cfc>

Samverkan - de övriga professionerna är nog rädda för minglet på ÖF och dåliga på att avsätta tid att finnas på den arenan

Giftfri miljö många verksamheter runt om i landet gör sig giftfria, sanera vår miljö från plast

Boktips! Plast gift makt och våra barn av Ethel Forsberg

Kollektiv ettårskontroll på FC med tandvården kan vara ett exempel på samverkan

Film kodknäckarna barns språk tex bra att använda i föräldragrupper.

<http://www.kodknackarna.se/startsida/kod-knackarnas-material/>

Manlig personal behövs på FC i alla professioner

Svårt att nå/få vissa grupper till ÖF

Ensamarbete

Förtydliga pedagogens roll mot övrig förskolepersonal

BVC och BMM utmaningar idag

Har börjat på ett utkast till rapporten och grunden är seminariet som var i Sthlm 2012
Ny rekrytering har skett i gruppen Planen är att rapporten är klar dec 2015

När detta är klart så påbörjas barnmorskans roll

- **Goda exempel från FC runt om i landet**

Familjecentralens samarbete med familjerådgivningen - Inger Öberg Laholm

Se bifogad PP i mailet

Språkstugan för nyanlända föräldralediga mammor - Marianne Prosell Falun

Se bifogade dokument i mailet

Föräldragrupper med barnmorskan - Britt-Louise Jonsson Hässleholm

Britt-Louise berättar om hur hon och hennes kollega tillsammans har grupper på kvällstid för blivande föräldrar.

Asylöppen förskola - Annette Jernström Kramfors

I Kramfors kommun så har vi ca 750 platser för asylsökande. Av dessa är ca 200 barn under 18 år. Asylprocessen kan i vissa fall vara flera år lång och under den tiden är det viktigt att ge det stöd och den hjälp som behövs, även för de som får avslag.

I den öppna asylförskolan har personalen naturligtvis både barnperspektiv och föräldraperspektiv. Många kvinnor är ensamstående med barn och för dessa är denna verksamhet en bra förutsättning för att skapa nya kontakter och bekantskaper.

Personalen kan hjälpa till med många olika saker, som ex. pappersansökningar, kontakt med bovärdar, hjälp med bokning av tider hos landstinget m.m. vilket inte är lätt när man inte vet hur man skall göra.

Öppna asylförskolan är en väg in till det svenska samhället och är en mycket viktig tid innan familjen får ja till sitt uppehållstillstånd och en kommunplacering. Verksamheten har öppet under förmiddagar. Under eftermiddagarna görs det bl.a. hembesök hos de nyanlända familjerna för att hälsa dem välkomna och man bjuder in till verksamheten. Det är ofta det första besöket familjen får. De allra flesta familjerna besöker verksamheten efter ett hembesök.

Integrering sker genom att familjerna får träffa andra familjer i samma situation och man knyter nya kontakter. Samarbete med den vanliga öppna förskolan finns också. Sångstunder och andra praktiska aktiviteter som bakning och liknande görs tillsammans. Familjer som har fått "landat" och blivit lite trygga, slussas då över till den vanliga öppna förskolan.

Öppna asylförskolan är en väg in till det nya samhället och skapar en viktig struktur – den är förutsägbar. Något som är av särskild betydelse för barn och föräldrar som har upplevt krig, våld och konflikter. Fokus är att integrera familjen tillsammans, inte separera barn och föräldrar åt, som det görs i en del kommuner, när man ger barnen en förskoleplats och föräldrarna går hemma och väntar på att gå komma in på SFI. Här lär man sig svenskan tillsammans.

En utvärdering har gjorts av Öppna asylförskolans föräldrar och den visade på att detta är en mycket betydelsefull och viktig verksamhet för både barn och föräldrar.

Personalen på de tre Öppna asylförskolorna har kontinuerliga träffar tillsammans, för att kunna delge varandra erfarenheter och ge stöd åt varandra i arbetsrollen. Man har även kollegial handledning. Då man som personal får höra mycket traumatiska händelser, så är det också viktigt för personalen att få handledning. Detta ges av en psykolog.

När familjerna har fått sin kommunplacering och om den blir i kommunen, så finns Öppna asylförskolans personal med för att slussa över barnen till förskola eller förskoleklass. En kartläggning lämnas över till aktuell verksamhet (med föräldrars tillåtelse), för att underlätta övergången.

Se bifogad PP och broschyr i mailet

- **Stockholm stad ska utreda hur förutsättningarna ser ut för att öppna fler Familjecentraler!**

Se bifogad PP i mailet

- **FFFF styrelse har ordet.**

Sam-verkstad – se bifogad dokumentation

FFFF och framtiden

- Nationellt ansvarstagande och regionalt ansvarstagande är viktiga ansvarsområden för styrelsen att bevaka och arbeta för.

– Vi måste bli bättre på att följa upp den information vi redan har innan vi går ut och ställer frågorna igen. På baksidan av dokumentation från Östersund finns framtidsönskningar, tex hur jobbar vi med HBTQ? Integrationen? Social ojämlikhet

- Fortbildningsdag för chefer och politiker ledning och styrning i Östersund, Sthlm Gbg och Malmö under 2016 är ett stort önskemål. Är det möjligt att koppla in SKL? Kanske göra ett koncept som kan vandra runt i Sverige.

Dalsland har gjort en dag för chefer ska nu provas i VG regionen, Camilla skickar program till A-M.

Cecilia Grefve är inbjuden till 52 kommuner och pratar om regeringens satsning på att utveckla och stärka den sociala barn- och ungdomsvården. Här finns ett ypperligt tillfälle att sprida FC som en arena i detta, Tinna pratar med Cecilia om detta.

Hemsidan, vad ska vara exklusivt för medlemmar?

De regionala kontaktpersonerna tyckte inte att något skulle vara exklusivt för medlemmar då hemsidan är en bra sida att hänvisa "noviser", politiker mm till.

Konferens -16 Jönköping

Lotta och Marie berätta omtankar och idéer kring nästa års konferens och alla RK fick tycka till och skicka med tips, förslag på föreläsare mm.

Hur gör vi med utmärkelsen "Årets FC" Stipendium kriterier, jury?

Alla tyckte att vi inte ska instifta den utmärkelsen då det kräver mycket jobb med att ta fram kriterier och sen läsa igenom alla ansökningarna och sen utse en vinnare. Istället återinför vi "Goda exempel" på vår hemsida där vem som helst kan skicka in en berättelse om sitt arbete på just sin FC som alla sen kan läsa.

Sammanställningen av forskning, rapporter, utvärderingar. kostnader?

Vi behöver forskning som påvisar FC goda effekter, kan detta kanske vara något för Region Skåne? Christine och Britt-Louise för frågan vidare.

Planeringsgrupp till nästa års Seminarium Regionala kontaktpersoner vid Familjecentralerna och styrelsen för FFFF på Sättra är Moa Mellborn, Lena Williamsson, Christine Lennartson och Ylwa Göthner.

Tack för dessa dagar och välkomna nästa år!

Arbetsgrupp och Styrelse

Ylwa Göthner, Marianne Prosell, Christine Lennartson

Tinna Cars-Björling Marie Cesares Olsson, Åsa Pettersson, Inger Öberg, Marie Hjalmarö, Lotta Lilja, Petra Seiger och Anna-Maria Troedsson